***Instanța de fond: Judecătoria *****, sediul Central (judecător Șova Nicolae)***
***Dosarul nr.2ri-610/23***
***2-20143811-02-2ri-06112023***

***D E C I Z I E***

***12 decembrie 2023*** ***mun. *****

***Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel *****

***Având în componenţa sa:***
***Preşedintele completului, judecător*** ***Eugeniu Clim***
***Judecătorii*** ***Olga Cojocaru și Steliana Iorgov***

examinând cererea de recurs declarată de administratorul autorizat Selevestru Irina împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central din 25.09.2023 prin care cererea administratorului autorizat Selevestru Irina privind aprobarea și încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****a remunerației și a cheltuielilor aferente a fost admisă parțial, ***Colegiul civil***

***C O N S T A T Ă:***

**Circumstanțele cauzei**

La 16.11.2020, în cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei *****, sediul Central a fost înregistrată cererea introductivă înaintată de administratorul creditorului Firma de Cercetare și Producție „*****” S.R.L., *****cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privinţa debitorului S.R.L. „*****”.

Prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Central din 10.02.2021 a fost constatată insolvabilitatea debitorului S.R.L. „*****” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului cu dizolvarea S.R.L. „*****”, IDNO: *****, cu sediul în mun. *****, str. Constantin Tănase, 6, of. 314, iar în calitate de lichidator a fost desemnată Selevestru Irina deținătoarea autorizației nr. 112 din 14.01.2015, eliberată de Ministerul Justiției al RM.

La 01.02.2021 administratorul provizoriu al S.R.L. „*****” a depus cerere cu privire la stabilirea și încasarea remunerației administratorului provizoriu pentru perioada de observație în sumă de 22 840 lei și cheltuielilor perioadei provizorii în sumă de 1 124,20 lei din contul administratorului S.R.L. „*****”, Grabovschi Veaceslav.

În susținerea cererii a menționat că, prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 27.11.2020 a fost admisă cererea introductivă depusă de F.C.P. „*****” S.R.L. privind intentarea procesului de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”, fiind dispusă aplicarea măsurilor de asigurare în scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului, cu desemnarea în calitate de administrator provizoriu Selevestru Irina.

Administratorul provizoiu în cererea înaintată a indicat prevederile art. 25 al Legii insolvabilității, pct. 10.4 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.2 din 24 martie 2014 care stabileşte că, pentru îndeplinirea atribuţiilor sale, administratorul provizoriu are dreptul la remunerare, precum și la recuperarea cheltuielilor suportate pentru acţiunile sale (notificări, interpelări, comunicarea actelor de procedură etc.). Cuantumul de remunerare este stabilit de instanţa de insolvabilitate în mărime fixă potrivit art. 25 alin. (6) din Legea insolvabilității.

Coeficienţii de multiplicare recomandaţi pentru stabilirea salariilor de funcţie ale personalului încadrat în unităţi ce nu aplică sisteme de salarizare bazate pe Reţeaua ***tarifară unică de salarizare sunt stabilite în Anexă nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 743 din 11 iunie2002. Pentru categoria I de calificare stabilit pentru conducătorii de unitate coeficientul variază în intervalul de la 4 la 8.***

***Totodată, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru întreprinderi cu autonomie financiară stabilit prin*** Hotărârea Guvernului nr. 165 din 09.03.2010 modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 488 din 20.04.2016, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru întreprinderi cu autonomie financiară începând cu 01.05.2019 a fost stabilit în mărime 2 775 lei pe lună, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 922 din 22.12.2020 a fost stabilit cuantumul minim garantat începând cu 01.01.2021 în mărime 2 935 lei pe lună.

În drept, administratiroul provizoriu și-a întemeiat cererea în baza prevederilor art. 25, 32 alin. (2) şi (4) al Legii insolvabilităţii și a solicitat stabilirea şi încasarea remuneraţiei pentru administrarea provizorie a întreprinderii S.R.L. „*****” pentru perioada cuprinsă între 27.11.2020 pînă la 29.01.2021, în mărime de 22 840 lei (2 luni), cîte 11 100 lei/lună (2775 lei (cuantumul minim

garantat al salariului ) * 4 (coeficientul minim de multiplicare recomandat) și 2935 (cuantumul minim garantat al salariului ) * 4 (coeficientul minim de multiplicare recomandat) şi a cheltuielilor suportate de către administrator în mărime de 1 124,50 lei, în total suma de 23 964.503.

Ulterior, la 25.01.2022 lichidatorul S.R.L. „*****”, Selevestru Irina a depus cerere cu privire la încasarea remunerației lichidatorului și a cheltuielilor procesului din contul membrilor organelor de conducere ale debitorului și anume a administratorului Grabovschi Veaceslav.

Indică că, prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Central din 10.02.2021 a fost intentat procesul de insolvabilitate cu iniţierea procedurii simplificate a falimentului faţă de S.R.L. „*****”, iar în calitate de lichidator al S.R.L. „*****” a fost desemnat administratorul autorizat Irina Selevestru, deținătoarea autorizaţiei nr. 112 din 14.01.2015.

Conform extrasului din Registrul de Stat, S.R.L. „*****” a fost înregistrată la 03 mai 2010 cu numărul unic de identificare şi codul fiscal IDNO ***** cu sediul - mun. *****, str. Tănase Constantin, 6, ap.(of.) 314; administrator fiind Grabovschi Veaceslav, iar asociaţi/fondatori - Gurbanov Şirindil.

Lichidatorul Selevestru Irina a indicat dispozițiile art. 66 alin. (1), lit.c), 70 alin. (1-2), (4) și alin. (3), art. 247 alin.(1) al Legi insolvabilității și menționează că coeficientul mediu *de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de* funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare (coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcţie ale personalului încadrat în unităţi ce nu aplică sisteme de salarizare bazată pe reţeaua tarifară unică de salarizare, este egal cu 6), înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului *din* sectorul real la unităţile cu *autonomie financiară, iar conform pct. 1 din Hotărârea* Guvernului RM nr. 165 din 09.03.2010, cu modificările ulterioare, începând cu 01.01.2021, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real (la întreprinderi, organizaţii, instituţii cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică, în continuare - unităţi) se stabileşte în mărime de 2 935 lei pe lună.

Indică că, **remuneraţia pentru executarea funcţiei de administrator sau** lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este sursa de **existenţă** a **unui** administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Potrivit articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenţiei Europene a Dreptului Omului **orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea** bunurilor **sale.**

Legiuitorul naţional a reglementat la art. 66 alin. (1) lit. e) al Legii insolvabilităţii, expres dreptul administratorului insolvabilităţii şi lichidatorului la primirea remuneraţiei în modul stabilit de lege. Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „aşteptare legitimă" **a** administratorului/lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului.

Astfel, în cadrul derulării procedurii simplificate de faliment, lichidatorul desemnat de către instanţa de insolvabilitate, în corespundere cu atribuţiile de serviciu ce-i revin, conducându-se de prevederile legislaţiei insolvabilităţii în vigoare, a exercitat şi executat toate acţiunile necesare de constatare a existenţei bunurilor debitorului.

În temeiul art. 70 al Legii insolvabilității, onorariul lichidatorului pentru perioada de lichidare a S.R.L. „*****" constituie suma de 211 320 lei ( 2 935 lei **x** coeficientul **6 - 17 610 lei/lună x 12 luni -211 320 lei), iar cheltuielile** procesului - 1 700 lei (cheltuieli birotice - 1 200 lei, cheltuieli poştale, remitere scrisori - 500 lei), în total fiind suma de 211 320 lei, iar cheltuielile constituie suma de 1 700 lei.

Volumul de lucru a fost îndeplinit pe deplin și se dovedeşte şi prin lipsa obiecţiilor la activitatea lichidatorului din partea creditorilor şi/sau comitetului/adunării creditorilor.

Din momentul intentării procesului de insolvabilitate şi până în prezent, debitorul nu şi-a onorat obligaţiunile pecuniare faţă de lichidatorul desemnat de către instanţa de insolvabilitate, care la rândul său sunt formate din onorariul fix al lichidatorului şi cheltuielilor masei debitoare pentru toată perioada de exercitare a atribuţiilor acesteia, constituind suma totală de 213 020 lei.

**Poziţia instanţei de fond**

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 25.09.2023 a fost admisă parțial cererea administratorului autorizat Selevestru Irina cu privire la aprobarea şi încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****", în persoana administratorului *****a remuneraţiei pentru perioada de

observaţie în sumă de 22 840 lei și a cheltuielilor aferente perioadei în mărime de 1 124,50 lei.

S-a aprobat remunerația administratorului provizoriu Selevestru Irina al debitorului S.R.L. „*****” pentru perioada de observaţie în sumă de 22 840 lei.

S-a respins cererea administratorului autorizat Selevestru Irina cu privire la încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****a remuneraţiei pentru perioada de observaţie în sumă de 22 840 lei și a cheltuielilor aferente perioadei în mărime de 1 124,50 lei și cererea lichidatorului Selevestru Irina cu privire încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****a onorariului fix de exercitare a atribuțiilor de lichidator în mărime de 211 320 lei și a cheltuielilor aferente perioadei în mărime de 1 700 lei, ca fiind neîntemeiate.

**Solicitarea recurentului**

Invocând dezacordul cu încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 25.09.2023, la data de 25.09.2023, administratorul autorizat Selevestru Irina a declarat cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond cu emiterea unei noi încheieri de admitere integrală a cererii administratorului autorizat Selevestru Irina cu privire la încasarea remuneraţiei şi cheltuielilor avansate pentru perioada de administrare a debitorului S.R.L. „*****”.

**Argumentele părţilor**

În motivarea recursului declarat, a indicat că, își exprimă dezacordul cu încheierea contestată din următoarele considerente, potrivit art. 8 alin. (2) din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării şi numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege.

În corolar, în calitate de lichidator al S.R.L. „*****”, nu este de acord cu încheierea emisă, o consideră ca fiind nefondată, emisă cu încălcarea normelor de drept material şi procesual, pasibilă de a fi casată integral din considerentele ce succed.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central nr. 2i-548/20 din 27.11.2020 a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de către F.C.P. „*****” S.R.L. în privinţa intentării procesului de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”.

Aderent, prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Central, nr. 2i-548/2020 din 10.02.2021 a fost admisă cererea introductivă depusă de către creditorul F.C.P. „*****” S.R.L. privind intentarea procedurii de insolvabilitate faţă de S.R.L. „*****”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului cu dispunerea iniţierii procedurii simplificate a falimentului faţă de S.R.L. „*****”, c/f *****, cu sediul: mun. *****, str. Constantin Tănase, nr. 6, ap.(of.) 314. În calitate de lichidator a fost desemnată Selevestru Irina - administratorul autorizat, deţinătoarea autorizaţiei nr. 112 din 14.01.2015.

Potrivit datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice, societatea S.R.L. „*****” are în calitate de administrator pe dl *****Ivan, IDNP 0970509012188, cu domiciliul: MD - 2012, mun. *****, str. *****, nr. 29, ap. 13.

În conformitate cu art. 25 din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu îl stabileşte instanţa de insolvabilitate în mărime fixă, pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată şi confirmată documentar, care nu poate fi mai mică de coeficientul minim de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariilor de funcţie ale conducătorilor încadraţi în unităţile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unităţile cu autonomie financiară.

Totodată menționează că, potrivit pct. 10.4 al Hotărârii Plenului CSJ nr.2 din 24.03.2014, pentru îndeplinirea atribuţiilor sale, administratorul provizoriu are dreptul la remunerare, precum și la recuperarea cheltuielilor suportate pentru acţiunile sale (inotificări, interpelări, comunicarea actelor de procedură etc.). Cuantumul de remunerare este stabilit de instanţa de insolvabilitate în mărime fixă potrivit art. 25 alin. (6) din Legea citată.

Totodată menționează că, conform art. 32 alin (1) din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, privind remunerarea administratorului provizoriu, privind notificarea, privind convocarea şedinţelor şi comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patrimoniul

debitorului. Prin tranzacţie se poate stabili o altă ordine de repartizare a cheltuielilor judiciare.

Or, art. 32 alin. (4) din Legea precitată prevede expres, modalitatea de repartizare a cheltuielilor judiciare şi a cheltuielilor de remunerare a administratorului provizoriu o stabileşte instanţa de insolvabilitate într-o hotărâre sau încheiere emisă în urma examinării cauzei.

Potrivit art. 70 alin. (1), (3), (4), (12), (13) din Legea insolvabilităţii, pentru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. Cuantumul onorariul fix al administratorului/lichidatorului se stabileşte de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plăteşte lunar din patrimoniul debitorului. Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare şi comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului, în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/ lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247.

Conform art. 247 alin. (1) din Legea citată, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

În aliniatul (2) se indică faptul că, prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Recurent consideră că, concluzia instanţei de insolvabilitate este pripită, emisă fără a se ţine cont de circumstanţele cauzei, dar şi de prevederile tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Mai mult de atât, potrivit art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea insolvabilităţii, cheltuielile procesului de insolvabilitate includ remuneraţia şi cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

Or, conform art. 3 din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizaţi, administratorii autorizaţi desfăşoară o activitate de „liber profesionist de interes public. Aceştia nu acţionează în interes personal, ci în interesul bunei desfăşurări a procesului de insolvabilitate, or Legea insolvabilităţii prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizaţi în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora.

Recurentul remarcă faptul că, nici Legea cu privire la administratorii autorizaţi şi nici alte legi, nu prevăd că activitatea administratorului autorizat este gratuită.

Aderent, art. 66 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilităţii prevede expres, dreptul administratorului insolvabilităţii şi lichidatorului la primirea remuneraţiei în modul stabilit de lege, iar art. art. 32 şi 70 din Legea insolvabilităţii prevăd modalitatea, dar şi cercul de persoane de la care această remuneraţie poate fi încasată în cazul lipsei masei debitoare.

De fapt, remuneraţia pentru executarea funcţiei de administrator sau lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este sursa de existentă a unui administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Totodată, hotărârea Curţii Constituţionale privind excepţia de neconstituţionalitate a articolului 70 aliniatele (3) şi (13) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, nr. 16 din 09.06.2020 trezeşte incertitudinea administratorilor autorizaţi dacă vor fi sau nu remuneraţi pentru munca efectiv depusă, or, acest lucru va depinde de circumstanţe ce nu le pot fi imputabile, adică de existenţa ori inexistenţa culpei persoanelor din contul cărora ar trebui să fie încasată remuneraţia pentru munca efectuată, în cazul survenirii stării de insolvabilitate.

În conformitate cu prevederile art. 1 din Protocolul nr. 1 al Convenţiei Europene a Dreptului Omului orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Legiuitorul naţional a reglementat la art. 66 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilităţii, expres dreptul administratorului insolvabilităţii si lichidatorului la primirea remuneraţiei în modul stabilit de lege.

Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „aşteptare legitimă" a administratorului/lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului.

Prin urmare, aşteptarea legitimă de a obţine o remuneraţie pentru munca sa beneficiază de protecţia oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO. Subsecvent, recurentul consideră că, remuneraţia administratorului autorizat reprezintă un „bun", iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obţinerea în proprietatea sa a acestui bun.

Astfel, exercitând atribuţiile de lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor este interesat şi este justificat să îşi revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

Recurentul menţionează că, conform art. 1 alin. (1) din Legea cu privirea la antreprenorial şi întreprinderi - antreprenoriat este activitatea de fabricare a producţiei, executarea lucrărilor şi prestarea serviciilor, desfăşurată de cetăţeni şi de asociaţiile acestora în mod independent, din proprie iniţiativă, în numele lor, pe riscul propriu şi sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-şi asigura o sursă permanentă de venituri.

Deci, persoana care a hotărât să practice antreprenorialul este conştientă că poate surveni şi starea de insolvabilitate din diferite motive obiective, care nu depind de el personal, dar totuşi îşi asumă acest risc. În viziunea recurentului termenul „pe riscul propriu" include şi riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acesteia, după cum o face în situaţia când societatea se lichidează conform normelor prevăzute de Codul civil, dar nu potrivit Legii insolvabilităţii.

Recurentul menţionează că, pentru exercitarea atribuţiilor în cadrul procesului de insolvabilitate nu se solicită consimţământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcţii în cadrul unui proces de

insolvabilitate, în baza actelor de dispoziţie {încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărârii de admitere cererii introductive).

Tocmai de aceea, în cazul când nu vor fi identificate persoane culpabile în survenirea insolvabilităţii, remuneraţia administratorului autorizat nu va fi achitată, la fel ca şi cheltuielile suportate pe parcursul desfăşurării procesului de insolvabilitate.

Din considerente relatate supra, recurentul consideră că, încasarea remuneraţiei administratorului autorizat doar în cazul stabilirii culpei persoanei în apariţia stării de insolvabilitate de la care această remuneraţie urmează a fi încasată, încalcă dreptul de proprietate al administratorului autorizat.

Potrivit art. 4 al Constituţiei Republicii Moldova, dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu pactele şi celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În ceea ce priveşte aplicarea art. 4 din Constituţie, prin hotărârea Curţii Constituţionale nr. 55 din 14.10.1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituţia Republicii Moldova, Curtea Constituţională a statuat că: „...această prevedere comportă consecinţe juridice, presupunând mai întâi, că organele de drept ... sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internaţional, acordând în caz de neconcordanţă prioritate prevederilor internaţionale.

Conform hotărârii nr. 10 din 16.04.2010 pentru revizuirea hotărârii nr. 16 din 28.05.1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituţia Republicii Moldova în redacţia hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituţională a statuat că practica jurisdicţională internaţională ... este obligatorie pentru Republica Moldova ca stat care a aderat la Convenţia Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi libertăţilor fundamentale. Prin ratificarea Convenţiei europene pentru apărarea dreptului omului şi libertăţilor fundamentale, inclusiv prin prisma art. 46 par. 1 din Convenţie, Republica Moldova şi-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curţii în litigiile la care sunt părţi şi a le invoca inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de acelaşi gen. în temeiul prevederilor enunţate, precum şi reieşind din art. 4 al Constituţiei RM, art. art. 2 alin. (3) şi 12, alin. (1) Codului de procedură civilă al RM, instanţele judecătoreşti naţionale au obligaţia să aplice în mod direct, atât prevederile Convenţiei Europene în tot spectrul acesteia, cât şi concluziile instanţei europene în orice caz concret ce este supus aprecierii lor.

Reieşind din cele expuse, recurentul consideră, necesară aplicarea directă a prevederilor Convenţiei Europene.

Din înscrisurile anexate la dosar, rezultă că pârâtul Grabovschi Veaceslav, conform Registrului de stat al persoanelor juridice, a deţinut calitatea de administrator al S.R.L. „*****” la data intentării procesului de insolvabilitate.

Corespunzător, Grabovschi Veaceslav, prin raportare la prevederile art. 247 alin. (1) şi (2) din Legea insolvabilităţii, deţinea statut de membru al organelor de conducere ale debitorului insolvabil în ultimele 24 luni anterioare intentării procesului de insolvabilitate.

Conform art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Prin urmare, se constată faptul că, prin prisma normelor statuate la art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilităţii, se justifică pe deplin încasarea remuneraţiei pentru executarea funcţiei de lichidator al S.R.L. „*****” anume de la Grabovschi Veaceslav, deoarece procesul de insolvabilitate a fost intentat la data de 10.02.2021, iar pârâtul *****a avut calitatea de membru al organelor de conducere al debitorului cu 24 luni înainte de intentarea procesului de insolvabilitate.

În atare ordine de idei recurentul notează că, prin hotărârea adunării creditorilor „*****” SRL din 24.11.2021, s-a stabilit cuantumul onorariului fix al lichidatorului - coeficientul 6 de multiplicare cu cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real pentru întreprinderi cu autonomie financiară stabilit prin HG nr. 165 din 09.03.2010.

Conform prevederilor Legii insolvabilităţii cuantumul remuneraţiei administratorului se stabileşte de comitetul şi/sau de către adunarea creditorilor.
De asemenea, art. 54 lit. d) din aceeaşi lege stipulează că, adunarea creditorilor supraveghează activitatea lichidatorului, examinează rapoartele acestuia.

Prin urmare, în cadrul şedinţei adunării creditorilor ce a avut loc la data de 24.11.2021, s-au aprobat următoarele cheltuieli ale procesului:

- onorariului fix - coeficientul 6 de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară;

- pentru întreaga perioadă de activitate - au fost aprobate următoarele cheltuieli - cheltuieli poştale - 300 lei; birotice - 900 lei şi 3 publicări în MO conform facturilor.

Aşadar, pentru perioada de activitate 10.02.2021 - 15.11.2021 onorariul lichidatorului constituie: 2935 x coef. 6=17 610 lei/lună x 9 luni = 158 490 lei, iar cheltuielile procesului - 1 200 lei.

În corolar, din momentul intentării procesului de insolvabilitate şi până în prezent debitorul nu şi-a onorat obligaţiunile pecuniare faţă de lichidator, care sunt formate din onorariul fix şi cheltuielile masei debitoare, constituind suma totală de 158 490 lei, iar alte cheltuieli ale procesului 1 200 lei, sumă aprobată la adunarea creditorilor din 24.11.2021.

Recurentul notează că, chiar şi în cazul în care adunarea creditorilor a adoptat o asemenea hotărâre, această competenţă a adunării creditorilor se referă la stabilirea remuneraţiei lichidatorului din contul patrimoniului debitorului, şi deci hotărârea respectivă a adunării creditorilor vizează însăşi debitorul insolvabil „*****” S.R.L. sub aspectul subiectului pasiv în cadrul raportului juridic obligaţional ce vizează încasarea remuneraţiei, precum şi compensarea cheltuielilor lichidatorului.

Potrivit art. 58 alin. (12) din Legea insolvabilităţii, hotărârea adunării creditorilor intră în vigoare la data anunţării rezultatului votării, dacă legislaţia în vigoare sau hotărârea adunării nu prevede un alt termen de intrare a ei în vigoare. Hotărârile adoptate de adunarea creditorilor sunt obligatorii pentru administratorul insolvabilităţii/lichidator, pentru reprezentantul debitorului şi membrii comitetului creditorilor, pentru toţi creditorii, aţât cei prezenţi, cât şi cei care au lipsit de la adunare.

Astfel, din prevederile art. 70, alin. (1) - (5) din Legea insolvabilităţii, rezultă că dispune de competenţă pentru stabilirea remuneraţia lichidatorului - comitetul creditorilor, iar în cazul în care acesta nu a fost constituit - adunarea creditorilor.

Respectiv, legiuitorul a prevăzut posibilitatea micşorării cuantumul onorariului, însă nu la decizia instanţei, dar la decizia comitetului creditorilor sau după caz a adunării creditorilor.

În altă ordine de idei, Legea insolvabilităţii permite oricărei părţi interesate de a contesta hotărârile comitetului sau a adunării creditorilor, în cazul în care partea interesată fie el reprezentant al debitorului sau al creditorului nu este de

acord cu una sau alta hotărâre ale comitetului sau adunării creditorilor, urmează să-şi prezinte dezacordul contestând hotărârile cu care nu este de acord.

În caz contrar, când hotărârea adunării/comitetului creditorilor nu este contestată, respectiv aceasta are forţă obligatorie pentru toţi participanţii la proces inclusiv şi pentru instanţa de judecată.

Subsidiar, instanţa de insolvabilitate nu poate interveni „în apărarea" unui participant care a avut un rol pasiv în procedură, nu şi-a manifestat nici un dezacord cu actele procedurii, nu a obiectat şi nu a demonstrat că volumul de lucru executat de către lichidator este unul incomplet indicând care parte a atribuţiilor nu sunt executate.

Mai mult de atât, legiuitorul a acordat instanţei de insolvabilitate competenţa de a soluţiona cererile privind anularea hotărârii adunării creditorilor şi a comitetului creditorilor, la caz, hotărârile adoptate de adunarea creditorilor din 24.11.2021, nu au fost contestate şi sunt executorii pentru toţi participanţi la proces, inclusiv şi instanţa de insolvabilitate.

În această consecutivitate, prin prisma prevederilor statuate la art. 58 alin. (12) din Legea insolvabilităţii nr.149 din 29.06.2012, hotărârea adunării creditorilor intră în vigoare la data anunţării rezultatului votării, dacă legislaţia în vigoare sau hotărârea adunării nu prevede un alt termen de intrare a ei în vigoare. Hotărârile adoptate de adunarea creditorilor sunt obligatorii pentru administratorul insolvabilităţii/lichidator, pentru reprezentantul debitorului şi membrii comitetului creditorilor, pentru toţi creditorii, atât cei prezenţi, cât şi cei care au lipsit de la adunare.

La caz, însă, s-a stabilit că, debitorul la momentul actual nu dispune de bunuri şi mijloace financiare pentru a acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului simplificat, şi corespunzător, devin aplicabile prevederile art. 70 alin. (13) din Legea insolvabilităţii din care rezultă că în acest caz, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247 din Legea insolvabilităţii.

În corolar, sintetizând circumstanţele de fapt menţionate supra, raportate la cadrul legal pertinent speţei, lichidatorul consideră, că argumentul instanţei de insolvabilitate precum că, „administratorul autorizat Selevestru Irina nu a prezentat nici un mijloc de probă admisibil şi pertinent care ar proba culpa

administratorului statutar *****în cauzarea stării de insolvabilitate a S.R.L. S.R.L. „*****”, contrar prevederilor art. 118, alin. (1) CPC raportat la pct. 79 din Hotărîrea Curţii Constituţionale nr. 16 din 09.06.2020 privind excepţia de neconstituţionalitate a articolului 70 alineatele (3) şi (13) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului şi compensarea cheltuielilor aferente care se trec în mod solidar în obligaţia organelor de conducere ale debitoruluif nu rezistă criticii şi urmează a fi apreciat corespunzător de către instanţa de recurs, deoarece concluzia instanţei de insolvabilitate este pripită, emisă fără a se ţine cont de circumstanţele cauzei, dar şi de prevederile tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte.

În atare ordine de idei, instanţa de insolvabilitate a trecut în mod superficial asupra circumstanţelor cauzei, fără a fi examinate circumstanţele în raport cu regulile şi normele ce guvernează speţa, precum şi probele prezentate, cât şi argumentele expuse de către participanţi, astfel neîntemeiat a dispus respingerea cererii administratorului autorizat Irina Selevestru.

Subsecvent, lichidatorul a prezentat probe pertinente şi concludente în sensul art. 118 Codului de procedură civilă al RM, care să demonstreze temeinicia cererii privind încasarea remuneraţiei lichidatorului şi a cheltuielilor suportate în perioada de administrare a debitorului în mărime totală de 158 490 lei, iar alte cheltuieli ale procesului 1 200 lei.

În această ordine de idei, recurentul consideră că, instanţa de fond pentru a concluziona referitor la posibilitatea admiterii sau respingerii cererii, urmează să verifice cerinţele prin prisma argumentelor şi probelor tuturor părţilor din litigiu, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar în consecinţă soluţia adoptată trebuie să fie certă şi coerentă.

În lumina celor relatate, lichidatorul S.R.L. „*****” statuează, că instanţa de insolvabilitate nu a dat apreciere per ansamblu, atât asupra explicaţiilor participanţilor la proces, argumentelor expuse, cât şi înscrisurilor anexate la dosar, cu toate că indisolubil la caz urmau a fi reţinute aceste aspecte, întrucât lichidatorul şi-a îndeplinit atribuţiile conform prevederilor legale cu diligenţa unui bun profesionist şi a întreprins toate măsurile necesare cu întocmirea tuturor actelor procesuale în termeni stabiliţi de legislaţia în vigoare, pentru satisfacerea creanţelor creditorilor validaţi conform tabelului definitiv în măsură cât mai deplină.

La acest segment, instanţa de insolvabilitate la judecarea cauzei nu a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele ce au importanţă pentru soluţionarea cauzei, motiv pentru care lichidatorul S.R.L. „*****” apreciază încheierea Judecătoriei *****, sediul Central nr. 2i-548/20 din 25.09.2023 neîntemeiată, arbitrară şi contrară prevederilor legale.

Subsidiar, recurentul relevă că din prevederile art. 4 alin. (4) Cod civil rezultă că, la interpretarea şi aplicarea legislaţiei civile se ţine cont de nevoia de a promova aplicarea uniformă a dispoziţiilor legale, buna-credinţă, precum şi certitudinea juridică.

În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat constant în jurisprudenţa sa pe marginea art. 6, § 1 la Convenţia Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi libertăţilor fundamentale (cauza Beian contra României, hotărâre din 06.12.2007, § 39) că: Această practică (pronunţarea de decizii diametral opuse în cazuri similare) [...] este în sine contrară principiului securităţii juridice, care este implicit în ansamblul articolelor din Convenţie şi care constituie unul dintre elementele fundamentale ale statului de drept (a se vedea, mutatis mutandis, Baranowski împotriva Poloniei, nr. 28.358/95, § 56, CEDO 2000-III). În loc să-şi îndeplinească rolul de a stabili o interpretare de urmat, înalta Curte de Casaţie a devenit ea însăşi o sursă de insecuritate juridică, reducând astfel încrederea publicului în sistemul judiciar (a se vedea, mutatis mutandis, Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei, nr. 48.553/99, § 97, CEDO 2002-V1I, şi Păduraru împotriva României, nr. 63.252/00, § 98, şi, a contrario, PerezArias împotriva Spaniei, nr. 32.978/03, § 70, 28 iunie 2007)

**Termenul declarării recursului**

Potrivit art. 356 din Codul de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (2) din aceeaşi lege, încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea contestată cu recurs a fost pronunţată la data de 25.09.2023 și la aceeași data administratorul autorizat Selevestru Irina a depus cererea de recurs nemotivată, astfel, Colegiul civil constată că, recursul a fost depus în termenul legal stabilit de art.8 al Legii insolvabilităţii.

**Aprecierea instanţei de recurs**

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

Conform art. 428 alin. (1) CPC decizia instanţei de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii.

Conform art. 70 din Legea insolvabilității, pentru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. (2) Remuneraţia administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe şi onorarii de succes sub formă procentuală şi se achită în monedă naţională, inclusiv în cazul în care remuneraţia se determină în funcţie de creanţe/sume în valută străină. (3) Cuantumul onorariul fix al administratorului/lichidatorului se stabileşte de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (4) Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plăteşte lunar din patrimoniul debitorului. (5) Comitetul creditorilor sau, după caz, adunarea creditorilor, după primul an de la emiterea hotărârii de intentare a procedurii de insolvabilitate, poate decide reducerea cuantumului onorariului fix al administratorului/lichidatorului, dar nu mai jos decât coeficientul minim de multiplicare, recomandat pentru stabilirea

salariului de funcţie al conducătorilor încadraţi în unităţi care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe reţeaua tarifară unică de salarizare, înmulţit cu cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. (6) Independent de valoarea onorariului fix sau a onorariului de succes, comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, adunarea creditorilor poate decide asupra acordării unei plăţi unice în favoarea administratorului/lichidatorului în cazul în care propune un plan de restructurare acceptat şi confirmat. (7) Onorariul de succes sub formă procentuală se plăteşte din contul creditorilor, în funcţie de volumul şi de complexitatea administrării, în cuantum de cel mult 5% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării masei debitoare. În cazul în care statul este creditor majoritar, onorariul de succes sub formă procentuală se stabileşte în baza unei grile aprobate prin hotărîre de Guvern. (8) Onorariul de succes se reţine de administrator/lichidator, la data distribuirii masei debitoare, din sumele repartizate creditorilor în contul stingerii creanţelor validate, iar în cazul stingerii creanţelor prin compensare, se achită de creditor cu 5 zile înainte de data transmiterii în natură a bunurilor din masa debitoare. (9) Cuantumul onorariului de succes şi al compensaţiei cheltuielilor ce urmează a fi plătite administratorului/lichidatorului se stabileşte prin negocieri de către comitetul creditorilor sau, după caz, de către adunarea creditorilor. (10) În cazul în care procedura încetează în legătură cu încheierea unei tranzacţii, onorariul de succes al administratorului/lichidatorului se va plăti în termenele şi în mărimea prevăzute de tranzacţie. (11) În cazul demisiei sau al destituirii administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, nu se achită onorariu fix din data demisiei sau a destituirii. (12) Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare şi comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. (13) În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247. Încheierea judecătorească se emite cu citarea administratorului/lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărui obligaţie se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a preşedintelui comitetului creditorilor. Încheierea

poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părţilor citate legal nu împiedică examinarea cauzei. (14) În cazul în care masa debitoare nu se vinde ori nu se valorifică şi nu există mijloace băneşti la conturile de acumulare, sumele ajunse la scadenţă, constituite din onorariu fix şi/sau cel de succes, precum şi cheltuielile aferente pot fi stinse faţă de administrator/lichidator în baza unei hotărîri a comitetului creditorilor, confirmată de instanţa de insolvabilitate, cu transmiterea în natură a bunurilor din masa debitoare evaluate la suma datoriei. (15) Remunerarea şi cheltuielile specialiştilor şi ale experţilor neprevăzuţi în lista statelor de personal ale debitorului, angajaţi de administrator fără acordul comitetului creditorilor, se plătesc din contul remuneraţiei administratorului.

Conform art. 247 din Legea insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. (2) Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Central din 10.02.2021 a fost constatată insolvabilitatea debitorului S.R.L. „*****” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului cu dizolvarea S.R.L. „*****”, IDNO: *****, cu sediul în mun. *****, str. Constantin Tănase, 6, of. 314, iar în calitate de lichidator a fost desemnată Selevestru Irina deținătoarea autorizației nr. 112 din 14.01.2015, eliberată de Ministerul Justiției al RM.

La 01.02.2021 administratorul provizoriu al S.R.L. „*****” a depus cerere cu privire la stabilirea și încasarea remunerației administratorului provizoriu pentru perioada de observație în sumă de 22 840 lei și cheltuielilor perioadei provizorii în sumă de 1 124,20 lei din contul administratorului S.R.L. „*****”, Grabovschi Veaceslav.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 25.09.2023 a fost admisă parțial cererea administratorului autorizat Selevestru Irina cu privire la aprobarea şi încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****a remuneraţiei pentru perioada de

observaţie în sumă de 22 840 lei și a cheltuielilor aferente perioadei în mărime de 1 124,50 lei.

S-a aprobat remunerația administratorului provizoriu Selevestru Irina al debitorului S.R.L. „*****” pentru perioada de observaţie în sumă de 22 840 lei.

S-a respins cererea administratorului autorizat Selevestru Irina cu privire la încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****a remuneraţiei pentru perioada de observaţie în sumă de 22 840 lei și a cheltuielilor aferente perioadei în mărime de 1 124,50 lei și cererea lichidatorului Selevestru Irina cu privire încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****a onorariului fix de exercitare a atribuțiilor de lichidator în mărime de 211 320 lei și a cheltuielilor aferente perioadei în mărime de 1700 lei, ca fiind neîntemeiate.

În argumentarea soluției date, instanța de insolvabilitate a menționat că, prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 09.06.2020 lichidatorul nu a prezentat probe concludente, ce ar demonstra culpa fondatorului *****la apariția stării de insolvabilitate a întreprinderii, motiv din care a și respins cererea formulată de administratorul autorizat Selevestru Irina privind încasarea remunerației și cheltuielilor aferente procedurii din contul membrului organului de concudere a debitorului, în persoana fondatorului Grabovschi Veaceslav, ca fiind neîntemeiată.

Analizând circumstanțele de fapt prin prisma probatoriului administrat la materialele cauzei în raport cu prevederile relevante cazului dedus judecății, Colegiul civil atestă că, concluzia instanței de insolvabilitate este neîntemeiată, emisă fără a se ține cont de circumstanțele cauzei, dar și de prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 aliniatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 nr. 16 din 09.06.2020, la care face trimitere instanța de insolvabilitate, au fost declarate constituționale textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere a debitorului” din art. 70 alin. (13 ) ale Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolvabilitate”.

Reieșind din prevederile acestei hotărâri, administratorul provizoriu, administratorul insolvabilității/lichidatorul ar putea pretinde la încasarea

remunerației pentru munca depusă, în dependență de existența culpei persoanelor prevăzute expres în art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Astfel, în cazuri analogice administratorii autorizați, vor primi remunerația pentru munca depusă în cadrul proceselor de insolvabilitate, iar în altele nu, din motive care nu depind de ei.

Conform art. 3 din Legea nr. 161 din 18.07.2014 cu privire la administratorii autorizați, administratorii autorizați desfășoară o activitate de liber profesionist de interes public. Aceștia nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a procesului de insolvabilitate, or Legea insolvabilității, prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizați în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora.

Colegiul civil remarcă faptul că, nici Legea cu privire la administratorii autorizați și nici alte legi, nu prevăd că activitatea administratorului autorizat este gratuită.

Mai mult, art. 66 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității prevede expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege, iar art. 32 și art. 70 din Legea insolvabilității prevăd modalitatea, dar și cercul de persoane de la care această remunerație poate fi încasată în cazul lipsei masei debitoare.

De fapt, remunerația pentru executarea funcției de administrator sau lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este unica sursă de existență a unui administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Astfel, după cum just a relatat recurentul întru argumentarea recursului declarat, hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 aliniatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 nr. 16 din 09.06.2020 trezește incertitudinea administratorilor autorizați dacă vor fi sau nu remunerați pentru munca efectiv depusă, or acest lucru va depinde de circumstanțe ce nu le pot fi imputabile, adică de existența ori inexistența culpei persoanelor din contul cărora ar trebui să fie încasată remunerația pentru munca efectuată, în cazul survenirii stării de insolvabilitate.

Totodată, potrivit articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Legiuitorul național a reglementat la art. 66 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege.

Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „așteptare legitimă" a administratorului/lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului.

Prin urmare, așteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa beneficiază de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO.

Subsecvent, Colegiul civil menționează că remunerația administratorului autorizat reprezintă un „bun", iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obținerea în proprietatea sa a acestui bun.

La caz, exercitând atribuțiile de lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor este interesat și este justificat să-și revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

La soluționarea chestiunii de încasare a remunerației administratorului autorizat pentru munca depusă în cadrul procesului de insolvabilitate, din perspectiva art. 54 din Constituția Republicii Moldova apare un conflict de drepturi. Unul este dreptul de proprietate al persoanelor fizice indicate la art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Alt drept, situat de cealaltă parte a conflictului, este dreptul de proprietate al administratorului autorizat, care participă în cadrul procesului de insolvabilitate.

Astfel, în cazul admiterii cererii de încasare a remunerației va exista problema unei ingerințe în dreptul de proprietate al persoanelor fizice, indicate în art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, iar în cazul respingerii cererii de încasare a remunerației va apărea problema lezării dreptului de proprietate al administratorului autorizat.

Analizând echilibru dintre aceste două drepturi concurente, Colegiul civil consideră că în speța dedusă judecății prevalează dreptul de proprietate al administratorului autorizat.

În argumentarea acestei poziții Colegiul civil menționează că, conform art. 1 alin. (1) din Legea cu privirea la antreprenoriat și întreprinderi- antreprenoriat este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a

serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri.

Deci, persoana care a hotărât să practice antreprenorialul este conștientă că poate surveni și starea de insolvabilitate din diferite motive obiective, care nu depind de el personal, dar totuși își asumă acest risc.

În viziunea Colegiului civil termenul „pe riscul propriu" include și riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acestuia, după cum o face în situația când societatea se lichidează conform normelor prevăzute de Codul civil, ci nu potrivit Legii insolvabilității.

Alta este situația cu încasarea remunerației administratorului autorizat, pentru munca efectuată în cadrul cauzei de insolvabilitate.

În primul rând obligativitatea participării administratorului statutar în cadrul unui proces de insolvabilitate este prevăzută de Legea insolvabilității.

Conform prevederilor legislației în vigoare, candidatura administratorului provizoriu, la etapa provizorie, este propusă de creditorul care depune cererea introductivă. Creditorul sau debitorul, care a depus cererea introductivă propune candidatura administratorului insolvabilității sau a lichidatorului. În cazul când astfel de propuneri din partea persoanelor care au depus cereri introductive nu survin, instanța desemnează din oficiu candidatura unui administrator al insolvabilității lichidator.

Însă, nici într-o situație din cele relevate supra, nu se solicită consimțământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărârii de admitere cererii introductive).

Astfel, în cazul când nu vor fi identificate persoane culpabile în survenirea insolvabilității, remunerația administratorului autorizat nu va fi achitată, la fel ca și cheltuielile suportate pe parcursul desfășurării procesului de insolvabilitate.

Din considerente expuse supra, Colegiul civil consideră că, încasarea remunerației administratorului autorizat doar în cazul stabilirii culpei persoanei în apariția stării de insolvabilitate de la care această remunerație urmează a fi încasată, încalcă dreptul de proprietate al administratorilor autorizați.

Potrivit art. 4 al Constituției Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile şi libertățile omului se interpretează şi se aplică în concordanță

cu pactele şi celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În ceea ce privește aplicarea art. 4 din Constituție, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a statuat că: „...această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând mai întâi, că organele de drept ... sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional, acordând în caz de neconcordanță prioritate prevederilor internaționale”.

Conform Hotărârii nr. 10 din 16.04.2010 pentru revizuirea hotărârii nr. 16 din 28.05.1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova în redacția hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a statuat că practica jurisdicțională internațională ... este obligatorie pentru Republica Moldova ca stat care a aderat la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi libertăților fundamentale.

Prin ratificarea Convenției europene pentru apărarea dreptului omului şi libertăţilor fundamentale, inclusiv prin prisma art. 46 par. 1 din Convenție, Republica Moldova şi-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curţii în litigiile la care sunt părţi şi care le invocă, inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de acelaşi gen.

În temeiul prevederilor enunţate, precum și reieșind din art. 4 al Constituției RM, art. art. 2 alin. (3) și 12, alin. (1) CPC al RM, instanțele judecătorești naționale au obligația să aplice în mod direct, atât prevederile Convenției Europene în tot spectrul acesteia, cât și concluziile instanței europene în orice caz concret ce este supus aprecierii lor.

Reieșind din cele expuse, Colegiul civil la examinarea cererii de încasare a remunerației administratorului autorizat, pentru executarea funcției de administrator provizoriu, administrator la insolvabilității, lichidator va aplica direct prevederile Convenției Europene.

La caz, la data de 01.02.2021 lichidatorul Selevestru Irina a înaintat demers instanței de insolvabilitate privind stabilirea și încasarea remunerației administratorului provizoriu al S.R.L. „*****”, pentru perioada cuprinsă între data de 27.11.2020 pînă la data de 29.01.2021 în mărime de 22 480 lei de 2 luni, cîte 11 100 lei și a cheltuielilor suportate de către administrator în mărime de 1 124,50 lei, în total suma de 23 965,50 lei din contul organelor de conducere a debitorului în persoana administratorului Grabovschi Veaceslav.

Ulterior, la data de 25.01.2022 lichidatorul Selevestru Irina a înaintat demers privind trecerea în obligația organelor de conducere a debitorului în temeiul art. 247 din Legea insolvabilității, a remunerației lichidatorului în mărime totală de 211 320 lei și a cheltuielilor procesului în mărime totală de 1 700 lei.

Colegiul civil consideră necesar de a releva faptul că, funcția de lichidator este executată de un profesionist - administrator autorizat, care nu poate fi obligat să activeze gratis, or art. 43 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că orice persoană are dreptul la muncă, dar și dreptul la remunerație pentru munca depusă.

Acest drept al lichidatorului este prevăzut atât de art. 66 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității, cât și de articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului.

Conform art. 70 alin. (1) din Legea insolvabilității, pentru îndeplinirea funcțiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, remunerația administratorului sau lichidatorului se constituie din onorariul fix și onorariul de succes, iar conform art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității, cuantumul onorariului fix al administratorului sau lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit de adunarea creditorilor prin negocieri.

Colegiul civil remarcă faptul că, remunerația administratorului autorizat pentru executarea funcției de lichidator în cadrul unei proceduri simplificate a falimentului sub forma „onorariului fix” urmează a fi stabilit de instanța de insolvabilitate, aplicând aceleași reguli, prevăzute de art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității, față de cuantumul acestui onorariu.

În favoarea acestei concluzii este și faptul că în secțiunea corespunzătoare, legiuitorul nu a indicat necesitatea desfășurării adunării creditorilor în cazul inițierii procedurii simplificate a falimentului.

Astfel, în cazul respectării de către toți participanții la procesul de insolvabilitate a prevederilor Legii insolvabilității, în cadrul procedurii simplificate a falimentului, soluționării tuturor cererilor de admitere a creanțelor în ședința de validare a creanțelor, stabilită prin hotărârea de intentare a procesului de insolvabilitate, tabelul definitiv al creanțelor, este de fapt și un tabel definitiv consolidat.

Urmează a fi remarcat faptul că, potrivit art. 70 alin (4) din Legea insolvabilității, remunerația, sub forma onorariului fix, stabilit pentru administrator/lichidator, se achită lunar din patrimoniul debitorului.

În situația când debitorul insolvabil deține bunuri în patrimoniu, stabilind mărimea onorariului fix, creditorii sunt conștienți că acest onorariu va fi încasat din masa debitoare, în detrimentul lor.

În cazul inițierii procedurii simplificate a falimentului pe motiv de lipsă a patrimoniului debitorului (fapt stabilit de instanța de insolvabilitate în acest caz), este clar că onorariul fix, pe care îl stabilesc creditorii la adunare, nu va putea fi încasat din contul patrimoniului debitorului (din motiv că acesta nu există), urmând a fi achitat de persoanele cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil.

Astfel, în realitate, creditorii sunt acei care din start stabilesc mărimea onorariului fix, ce urmează a fi încasat de la persoanele cu funcție de răspundere a debitorului insolvabil.

Mai mult, din conținutul art.70 alin. (13) al Legii insolvabilității, nu reiese că prevederile acestui articol sunt aplicabile în procedura simplificată a falimentului, care este o procedură distinctă de procedura falimentului. Acest articol prevede că, dacă se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului /lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheierea judecătorească, în obligația organelor de conducere și cheltuielile procesului se trec în obligația organelor de conducere.

Dar, având în vedere faptul că procesul de insolvabilitate are mai multe proceduri, inclusiv procedura simplificată a falimentul și procedura falimentului, rezultă că în privința procedurii simplificate a falimentului acest articol nu este aplicabil.

Având în vedere raționamentele expuse supra, instanța de recurs consideră că în procedura simplificată a falimentului mărimea onorariului fix urmează a fi stabilită de către instanța de insolvabilitate, cu respectarea prevederilor art. 70 alin. (3) din Legea insolvabilității, luând la bază cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară, iar coeficientul va fi stabilit de instanța de insolvabilitate în dependență de complexitatea cauzei și de volumul muncii depuse în fiecare caz aparte.

Astfel, conform materialelor cauzei, debitorul insolvabil S.R.L. „*****”, nu dispune de masă debitoare, fapt confirmat prin hotărârea emisă pe marginea cererii introductive înaintate, or, anume din aceste considerente a fost inițiată în privința acestuia procedura falimentului simplificat.

Astfel, este întemeiată cererea de încasare a acestei remunerații din contul lui *****care este administrator, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

Colegiul civil relevă prin hotărîrea Judecătoriei *****, sediul Central din 10.02.2021 a fost admisă cererea introductivă, s-a constatat insolvabilitatea debitorului S.R.L. „*****” şi s-a intentat procesul de insolvabilitate, cu iniţierea procedurii simplificate a falimentului şi dizolvarea debitorului S.R.L. „*****”, fiind desemnată în calitate de lichidator – Selevestru Irina.

În cadrul examinării procesului, la data de 01.02.2021, lichidatorul – Selevestru Irina a depus cerere cu privire la încasarea remuneraţiei şi cheltuielile avansate de lichidator.

Prin încheierea Judecătoriei ***** sediul Central din 25 septembrie 2023 s-a stabilit remunerația administratorului autorizat, însă instanța de insolvabilitate a refuzat încasarea acestei sume.

Colegiul apreciază ca fiind întemeiată cererea administratorului autorizat Selevestru Irina privind încasarea remunerației pentru executarea funcției de administrator provizoriu și lichidator în cadrul procedurii falimentului simplificat față S.R.L. „*****” din contul administratorului *****în mărime de 22 840 lei cu titlu de remunerație pentru perioada de observație și a sumei de 1124,50 lei cu titlu de cheltuieli aferente perioadei de observație și a sumei de 35000 lei cu titlu de remunerație a lichidatorului și 1700 lei cu titlu de cheltuieli aferente, iar în total suma de 60664,50 lei, considerînd disproporționat de mare suma solicitată spre încasare în mărime de 211320 lei în raport cu munca efectiv realizată de către lichidator.

Din considerentele relevate supra, Colegiul civil consideră necesar de a admite cererea de recurs declarată de către administratorul autotrizat Irina Selevestru, de a casa încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 25.09.2023 și a emite o decizie prin care a admite cererile și a încasa din contul membrilor organelor de conducere a debitorului S.R.L. „*****”, în persoana administratorului *****în folosul administratorului autorizat Selevestru Irina a remunerației pentru perioada de observație în sumă de 22 840 lei și a cheltuielilor

aferente perioadei în mărime de 1124, 50 lei și a sumei de 35000 lei cu titlu de remunerație a lichidatorului și 1700 lei cu titlu de cheltuieli aferente, iar în total suma de 60664,50 lei.

În conformitate cu art. 426 alin.(3), art. 427 lit. c), art. 428 alin.(1), art. 238-241 Cod de procedură civilă, ***Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel ********

***D E C I D E:***

Se admite cererea de recurs declarată de administratorul autorizat Selevestru Irina.

Se casează parțial încheierea Judecătoriei *****, sediul Central din 25.09.2023 în partea respingerii cererii cu privire la încasarea remunerației administratorului autorizat Irina Selevestru și a cheltuielilor aferente și în această parte se emite o decizie, prin care:

Se încasează din contul administratorului debitorului insolvabil S.R.L. „*****”, *****(IDNP 0970509012188, a.n. 31.01.1953, domiciliat în mun. *****, str. ***** 29, ap. 13, MD-2012) în beneficiul administratorului autorizat Selevestru Irina remunerația pentru perioada de observație în sumă de 22 840 și cheltuielile aferente perioadei în mărime de 1124,50 lei și suma de 35000 lei cu titlu de remunerație a lichidatorului și 1700 lei cu titlu de cheltuieli aferente, iar în total suma de 60664,50 lei (șasezeci mii șase sute șasezeci și patru lei 50 bani).

În rest încheierea instanței de fond se menține.

Decizia este irevocabilă de la emitere.

***Preşedintele completului, judecătorul*** ***Eugeniu Clim***

***Judecătorii*** ***Olga Cojocaru***

***Steliana Iorgov***